

lin vanhus ja vammaisneuvoston lausunto Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelmasta 2027-2030

Pohteen aluehallituksen lausunto- ja palautekierros

Pohteen aluehallitus lähetti 1.9.2026 luonnoksen lausunto- ja palautekierrokselle. Kierroksen aikana asukkaat, henkilöstö, kunnat ja muut yhteistyötahot voivat kertoa näkemyksensä luonnoksesta. Näkemyksiä hyödynnetään suunnitelman jatkovalmistelussa. Lausuntoaika alkaa 3.9.2026 ja päättyy 1.10.2026 klo 23.59.

Yhdenvertaisuus, esteettömyys, saavutettavuus ja syrjimättömyys

lin vanhus- ja vammaisneuvosto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Pohteen Hyvinvointisuunnitelma 2027–2030. Neuvosto pitää suunnitelmaa laaja-alaisena ja hyvin valmisteltuna kokonaisuutena, jossa korostuvat ennaltaehkäisy, yhteistyö sekä asukkaiden hyvinvoinnin vahvistaminen eri ikä- ja väestöryhmissä.

Suunnitelmassa on tunnistettu useita lin kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan asukkaiden hyvinvoinnin kannalta keskeisiä kehittämiskohteita, kuten;

- saavutettava viestintä- ja tiedonkulku myös ilman digilaitteita
- yksinäisyys vähenee ja mielen hyvinvointi paranee
- terveelliset elintavat
- turvallinen arki
- lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- päihdehaittojen vähentäminen
- kaatumisten ehkäisy.

lin vanhus- ja vammaisneuvosto pitää erityisen tärkeänä, että suunnitelman toimeenpanossa varmistetaan tosiasiallinen yhdenvertaisuus sekä palvelujen esteettömyys, saavutettavuus ja syrjimättömyys. Nämä tavoitteet ovat keskeisiä erityisesti vammaisille henkilöille, pitkäaikaissairaille sekä ikääntyneelle väestölle.

Neuvosto pitää tärkeänä sitä, että ikääntyneen- ja vammaisväestön hyvinvointisuunnitelmassa painotetaan oikea-aikaisia palveluita elinkaaren aikana, toimintakyvyn ylläpitämistä ja yksinäisyyden vähentämistä, sekä kaatumisten ehkäisyä. lin vanhus- ja vammaisneuvosto esittää Pohteelle etsivän ja löytävän vanhustyön kehittämissuunnitelman tekemistä yksinäisyyden vähentämiseksi.

Kaatumisten ehkäisy on merkittävä hyvinvointi-, turvallisuus- ja kustannusvaikuttavuuskysymys, ja siihen liittyvien toimintamallien vahvistaminen sekä kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteistyö ovat erittäin kannatettavia toimenpiteitä.

lin vanhus- ja vammaisneuvosto esittää;

- Pohdetta pyydetään kuvaamaan mitä ikäihmisen ja vammaisen henkilön tulee tehdä oman terveyden edistämiseksi, jotta Pohteen Hyte-kerroin nousisi €/asukas. Miten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet toteuttavat Pohteen Hyte-kerroin tavoitteita.
- vammaisten henkilöiden hyvinvointi, osallisuus ja palvelujen saavutettavuus näkyisivät suunnitelmassa nykyistä paremmin.
- suunnitelmassa todetaan harvoin kuulluksi tulevien asukasryhmien huomioiminen, vammaisten henkilöiden hyvinvointia, toimintakykyä, osallisuutta, harrastusmahdollisuuksia, työllistymistä sekä itsenäistä arkea tukevia konkreettisia toimenpiteitä olisi perusteltua kuvata ne tarkemmin.
- lisäksi neuvosto toivoo, että suunnitelmassa tunnistetaan nykyistä vahvemmin maaseutualueiden ja kylien merkitys hyvinvoinnin edistäjinä. Pitkien etäisyyksien lin kunnassa ja Pohjois-Pohjanmaalla kuntien kyläverkosto, järjestötoiminta, vapaaehtoistyö ja yhteisöllisyys ovat tärkeitä hyvinvoinnin, osallisuuden ja turvallisuuden voimavaroja erityisesti ikääntyneille ja liikkumis- tai toimintarajoitteisille henkilöille.
- Toimintojen ja lähipalveluiden saavutettavuudessa tulee huomioida yhdenvertaisesti myös kylillä ja haja-asutusalueilla asuvat ihmiset.
- Hyvinvointitapaamisten, ikäneuvolatoiminnan ja Aino-neuvonnan kuvaamista hyvinvointisuunnitelmaan asiakkaan hyvinvoinnin edistämiseksi.

lin vanhus- ja vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että järjestöjen, yhdistysten, seurakuntien sekä kuntien hyvinvointityön rooli näkyy suunnitelman toimeenpanossa vahvasti. Vertaistuki, vapaaehtoistoiminta, kulttuuri-, liikunta- ja harrastuspalvelut sekä yhteisölliset kohtaamispaikat tukevat merkittäväällä tavalla kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäisevät yksinäisyyttä, syrjäytymistä sekä palvelutarpeiden kasvua. Neuvosto pitää tärkeänä myös sitä, että lasten ja nuorten hyvinvointiin, kiusaamisen ehkäisyyn, mielen hyvinvointiin, vanhemmuuden tukemiseen sekä ehkäisevään päihdetyöhön kohdennetut toimenpiteet toteutuvat suunnitellusti. Varhaiset ja oikea-aikaiset tukitoimet luovat perustan koko elämänkaaren hyvinvoinnille.

lin vanhus- ja vammaisneuvoston huomiot jatkovalmisteluun

Yhteenvetona lin vanhus- ja vammaisneuvosto kannattaa hyvinvointisuunnitelman hyväksymistä ja pitää sen tavoitteita oikeansuuntaisina.

lin vanhus- ja vammaisneuvosto toivoo, että jatkovalmistelussa

- vahvistetaan erityisesti ikäihmisten- ja vammaisten henkilöiden osuutta hyvinvointisuunnitelmassa
- lisätään kylien ja maaseutalueiden merkitystä hyvinvoinnin edistäjinä, koska koko laaja Pohjois-Pohjanmaa koostuu kylistä ja maaseutualueista
- sekä järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan roolia osana ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä.
- lisäksi odotetaan Pohteen nostavan etsivän vanhustyön merkitystä hyvinvointisuunnitelmassa yksinäisyyden vähentämiseksi

lin vanhus- ja vammaisneuvoston huomiot Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman seurantaan

lin vanhus- ja vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa seurataan myös ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden näkökulmasta.

lin vanhus- ja vammaisneuvosto esittää lausunnossaan;

- Kuntien ja Pohteen vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan suunnitelman toteutumisen arviointiin ja kehittämiseen koko valtuustokauden ajan. Näin varmistetaan, että asukkaiden kokemustieto, osallisuus ja arjen tarpeet välittyvät päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen.
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet tulee resurssoida Pohteen järjestämissuunnitelmassa ja taloussuunnitelmassa vuosittain.